

कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या होणाऱ्या
लैंगिक छळाच्या तक्रारींची चौकशी
करण्यासाठी अल्पबचत संचालनालयात
“अंतर्गत तक्रार समिती” गठित
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
अल्पबचत संचालनालय, वित्त विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०११/प्र.क्र.५४/११/अबप्र
नवीन प्रशासन भवन, ८ वा मजला,
मादाम कामा रस्ता, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-३२.
दिनांक : १७ ऑक्टोबर, २०१५.

वाचा :

1. अल्पबचत संचालनालयाचा कार्यालयीन आदेश क्र. संकीर्ण २००६/प्र.क्र.९५/०६/अबप्र दि. ९/११/२००६.
2. अल्पबचत संचालनालयाचा कार्यालयीन आदेश क्र. संकीर्ण २०११/प्र.क्र.५४/११/अबप्र दि. १३/१०/२०११.
3. केंद्र शासनाचा कामाच्या ठिकाणी महिलांचे लैंगिक छळापासून संरक्षण (प्रतिबंध, मनाई आणि निवारण) अधिनियम-२००३ दि. २२/४/२०१३ व नियम दि. ९/१२/२०१३.
4. महिला व बालविकास विभाग, शासन निर्णय क्र. मकचौ २०१३/प्र.क्र.६३/मकक, दि. १९/६/२०१४.

प्रस्तावना :

कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या होणाऱ्या लैंगिक छळास प्रतिबंध करण्यासाठी सन १९९२ च्या रिट विनंती अर्ज क्र.६६६-६७० मधील मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयातील (विशाखा जजमेंट) मार्गदर्शक तत्वांनुसार प्रत्येक शासकीय/ निमशासकीय कार्यालये/ महामंडळे/ संस्था इत्यादी ठिकाणी महिला तक्रार निवारण समिती गठित करण्यात येऊन सदर समितीमार्फत महिलांच्या लैंगिक छळवणूकीच्या तक्रारींची चौकशी करण्यात येत होती. तथापि आता कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या होणाऱ्या लैंगिक छळवणूकीस प्रतिबंध करण्यासाठी केंद्र शासनाकडून कामाच्या ठिकाणी महिलांचे लैंगिक छळापासून संरक्षण (प्रतिबंध, मनाई आणि निवारण) अधिनियम-२०१३ व दि.९/१२/२०१३ रोजी नियम प्रसिद्ध करण्यात आले आहेत. त्यानुसार विशाखा जजमेंट मधील मार्गदर्शक तत्वांनुसार गठित करण्यात आलेल्या महिला तक्रार निवारण समित्या सुधारित करण्याचे प्रस्तावित होते.

शासन निर्णय :

कामाच्या ठिकाणी महिलांचे लैंगिक छळापासून संरक्षण (प्रतिबंध, मनाई आणि निवारण) अधिनियम-२०१३ व दि.९/१२/२०१३ च्या नियम/ अधिनियम यातील तरतूदीनुसार आणि कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या होणाऱ्या लैंगिक छळाच्या तक्रारींची चौकशी करण्यासाठी अल्पबचत संचालनालयात “अंतर्गत तक्रार समिती” गठित करण्याबाबत या विषयाबाबतच्या महिला व बालविकास विभागाच्या क्र. मकचौ २०१३/प्र.क्र.६३/मकक, दि. १९/६/२०१४ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार वित्त विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली अल्पबचत संचालनालयात कार्यरत असलेल्या महिला अधिकारी/कर्मचारी यांच्या लैंगिक छळाच्या तक्रारींबाबत चौकशी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे “अंतर्गत तक्रार समिती” गठित करण्यात येत आहे.

कामाच्या ठिकाणी महिलांच्या होणाऱ्या लैंगिक छळाच्या तक्रारींची चौकशी करण्यासाठी अल्पबचत संचालनालयात गठित “अंतर्गत तक्रार समिती”.

अ.क्र.	नाव	पदनाम/विभाग	शेरा
१.	श्रीमती शुभांगी राजन शेठ	उपसचिव, वित्त विभाग	अध्यक्ष
२.	श्रीमती सीमा कृष्णदास परमार	अवर सचिव (विधी), वित्त विभाग	सदस्य
३.	श्रीमती किरण श्रीधर कांबळे	अल्पबचत अधिकारी, अल्पबचत संचालनालय	सदस्य
४.	श्रीमती ज्योती पाटकर	अध्यक्षा, परिवर्तन महिला संस्था, डॉंबिवली जि. ठाणे	अशासकीय संस्थेच्या प्रतिनिधी
५.	प्रतिनिधी	भारतीय श्री शक्ती संघटना माहिम, मुंबई	अशासकीय संस्थेच्या प्रतिनिधी
६.	कक्ष अधिकारी	अल्पबचत प्रशासन, अल्पबचत संचालनालय, वित्त विभाग	पदसिध्द सदस्य सचिव

सदर समितीची कार्यकक्षा/कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे राहील :

- कामाच्या ठिकाणी होणाऱ्या लैंगिक सतावणूकीस प्रतिबंध करण्यासाठी कालबद्ध कार्यक्रम राबविणे.
- केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेली मार्गदर्शक तत्वे तसेच शासनाने महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम १९७९ मध्ये यासंदर्भात केलेल्या सुधारणा/सूचनांना (म्हणजेच लैंगिक सतावणूकी संदर्भातील सूचनांना) प्रसिध्दी देणे.

३. अल्पबचत संचालनायातील महिला अधिकारी/कर्मचारी यांच्या नियतकालीक बैठका घेऊन त्यांना झालेल्या लॅंगिक सतावणूकीच्या तक्रारींची दखल घेणे, चौकशी करणे.
४. अशा तक्रारीत तथ्य आढळून आल्यास त्याबाबतचा शोध घेऊन दोषी कर्मचाऱ्यांवर कारवाई, शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्याकरिता शिफारस करणे.
५. अशाप्रकारच्या कारवाईचा/शिस्तभंगाच्या कार्यवाहीचा आढावा घेणे.
६. यासंबंधी केलेल्या कामाचा वार्षिक अहवाल शासनाला सादर करणे.

अल्पबचत संचालनालयातील महिला अधिकारी/कर्मचारी यांना त्यांच्या तक्रारी, समितीच्या अध्यक्ष/सदस्य सचिव यांचेकडे सादर करता येतील.

अशासकीय संघटना किंवा संघ यामधील नियुक्त केलेल्या सदस्याला अंतर्गत समितीच्या प्रत्येक कामाच्या दिवसासाठी रक्कम रुपये २००/- (दोनशे) इतका भत्ता आणि सदर सदस्यांना रेल्वेच्या थ्री-टायर वातानुकूलीत श्रेणी किंवा वातानुकूलीत टॅक्सी/ बस किंवा ॲटो रिक्शा यामधून प्रवास करण्यास जितका खर्च येईल त्यापैकी जो खर्च कमी असेल तो प्रदान करण्यात येईल. त्यानुसार अशासकीय सदस्यांनी अंतर्गत समितीच्या प्रत्येक कामाच्या दिवसासाठी उपस्थित राहून समितीच्या अध्यक्ष/ सदस्य सचिव यांना सादर केलेली देयके प्रचलित कार्यपद्धती व नियम यांचा अवलंब करून लेखाधिकारी (रोख) अल्पबचत संचालनालय, मुंबई यांच्यामार्फत अदा करण्यात येतील.

अल्पबचत संचालनालयाच्या जिल्हास्तरीय क्षेत्रिय कार्यालयात अधिकारी/ कर्मचारी यांची संख्या १० पेक्षा कमी असेल अशा ठिकाणच्या तक्रारी संबंधित जिल्हयांच्या जिल्हाधिकारी कार्यालयात गठित करण्यात आलेल्या अंतर्गत तक्रार समितीकडे महिला अधिकारी/ कर्मचारी यांना लॅंगिक छळवणूकीची तक्रार करता येईल.

अंतर्गत समितीचा अध्यक्ष, पदस्थ अधिकारी किंवा कोणताही सदस्य या अधिनियमाच्या कलम १६ मधील तरतूदींचे उल्लंघन करीत असेल किंवा अपराधासाठी दोषी ठरविलेला असेल किंवा त्या त्या वेळी अमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्यान्वये त्याच्या विरुद्ध अपराधाची चौकशी प्रलंबित असेल किंवा तो कोणत्याही शिस्तभंगाच्या कारवाईमध्ये दोषी असल्याचे आढळून आला असेल किंवा त्याच्या विरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई प्रलंबित असेल किंवा अशा रितीने त्याने पदावर राहून सार्वजनिक हितास बाधा पोहोचवून त्यांच्या पदाचा दुरुपयोग केला असेल अशा अध्यक्ष पदस्थ अधिकार्यास किंवा, यथास्थिती सदस्यास, नियुक्ती अधिकारी पदावरून कमी करू शकतील आणि अशा रितीने रिक्त झालेले पद किंवा कोणतेही नैमित्तिक कारणाने रिक्त झालेले पद हे या कलमाच्या तरतूदीनुसार नव्याने नामनिर्देशन करून भरता येईल.

सदर शासन निर्णय अल्पबचत संचालनालयाचे संदर्भ क्र. १ व २ येथील कार्यालयीन आदेश अधिक्रमित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१०१९२४४१७८९०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(शशांक य. बर्वे)
कार्यासन अधिकारी, अबप्र
वित्त विभाग

प्रत :

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबारहिल, मुंबई-३५.
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव.
३. मा. मंत्री वित्त यांचे खाजगी सचिव.
४. मा. राज्यमंत्री वित्त यांचे खाजगी सचिव.
५. अ.मु.स. वित्त.
६. प्रधान सचिव (व्यय), वित्त विभाग.
७. आयुक्त, अल्पबचत व राज्य लॉटरी.
८. श्रीमती शुभांगी राजन शेठ, उपसचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय.
९. उपसचिव (अल्पबचत), वित्त विभाग, मंत्रालय.
१०. श्रीमती ज्योती पाटकर, अध्यक्षा, परिवर्तन महिला संस्था, सुदामा स्मृती, नांदिवली रस्ता, डोंबिवली (पूर्व), जि. ठाणे.
११. अध्यक्षा, भारतीय श्री शक्ती संघटना, माहिम, मुंबई.
१२. उपसचिव (म.क.क.), महिला व बालविकास विभाग, न.प्र.भ., मंत्रालय मुंबई.
१३. श्रीमती सीमा कृष्णदास परमार, अवर सचिव (विधी), वित्त विभाग.
१४. अवर सचिव (प्रशासन), वित्त विभाग, मंत्रालय मुंबई.
१५. सहसंचालक अल्पबचत तथा अवर सचिव (वित्त), अल्पबचत संचालनालय, चेंबूर, मुंबई-७१.
१६. लेखाधिकारी (रोख), अल्पबचत संचालनालय, चेंबूर, मुंबई-७१.
१७. सहायक संचालक (अल्पबचत) मुंबई/ कोकण (ठाणे)/ पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपूर.
१८. कार्यासन अधिकारी, अबप्र, अल्पबचत संचालनालय, मुंबई.
१९. श्रीमती कि. श्री. कांबळे, अल्पबचत अधिकारी, अल्पबचत संचालनालय, न.प्र.भ., मंत्रालय मुंबई.
२०. निवडनस्ती, अबप्र.